

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Dubbele moraal: 'Onder de loep'

Kuiken, F.

Publication date

2011

Document Version

Final published version

Published in

Les

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Kuiken, F. (2011). Dubbele moraal: 'Onder de loep'. *Les*, 29(174), 11.
http://les.boomtijdschriften.nl/artikelen/LE-29-174-5_Dubbele%20moraal.html

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Onder de loep

Dubbele moraal

De jury van het Gouden Kalf had geen betere winnaar kunnen aanwijzen dan Nasrdin Dchar. Door zijn ontroerend dankwoord kreeg de Nederlandse film alle aandacht. En stond even een Marokkaanse Nederlander in positieve zin in het middelpunt van de belangstelling. Of voelde hij zich meer een Nederlandse Marokkaan, vroegen Pauw en Witteman zich af, bij wie de acteur de volgende avond mocht aanschuiven. Dchar wist het zelf niet. Hij voelt zich én Nederlander én Marokkaan. Maar kan dat eigenlijk wel?

Volgens het merendeel van de Nederlanders kan dat niet: maar liefst 60 procent is tegen een dubbele nationaliteit, zo bleek uit onderzoek van het CBS. Terwijl er momenteel in Nederland ruim 1,1 miljoen Nederlanders met een dubbel paspoort wonen. Onder hen staatssecretaris van Volksgezondheid Marlies Veldhuijzen van Zanten (CDA) die ook Zweedse is. En het PVV-Statelid in Gelderland Petra Kouwenberg die naast een Nederlands ook een Turks paspoort heeft. Dat mag opvallend worden genoemd, aangezien juist de PVV fel gekant is tegen een dubbele nationaliteit. Vaak wordt echter nog wel eens vergeten dat er landen zijn waarvan je het paspoort simpelweg niet kunt opgeven. Dat geldt bijvoorbeeld voor Griekenland, Cuba, Mexico, Marokko en Argentinië. Ook prinses Maxima blijft met haar Nederlandse paspoort dus voor altijd en eeuwig Argentijnse. Maar ik kan me niet voorstellen dat haar ooit de vraag wordt gesteld of zij zich nu een Argentijnse Nederlandse voelt of een Nederlandse Argentijnse.

De Europese gedachte: meertaligheid

Ook ten aanzien van taal en taalvaardigheid is sprake van een dubbele moraal. Vanuit de Europese gedachte moet elke Europeaan naast zijn moedertaal twee andere talen leren. Meertaligheid dus. Maar in 2004 is het onderwijs in allochtone levende talen (oalt) afgeschaft. Op sommige plekken in Nederland wordt dat nu buiten schooltijd door ouder- en migrantenorganisaties zelf verzorgd. De belangstelling voor tweetalig onderwijs in het voortgezet onderwijs is daarentegen groeiende. Maar dan gaat het vooral om Nederlands/Engels onderwijs. Hetzelfde geldt in het basisonderwijs voor vroeg Engels (vanaf groep 1) en versterkt Engels (vanaf groep 5). De status en het prestige van het Engels is nu eenmaal veel groter dan voor het Arabisch en Turks - hoewel ook dat talen zijn die respectievelijk door maar liefst 150 en 50 miljoen sprekers gesproken worden.

En hoe was het ook alweer? Mensen werden toch gestimuleerd om zich blijvend te ontwikkelen? Was het motto niet *ÉDUCATION PERMANENTE* voor iedereen? Nou vergeet het maar, want de langstudeerdersmaatregel van staatssecretaris Halbe Zijlstra (Onderwijs, VVD) haalt daar een streep door. De maatregel geldt namelijk ook voor deeltijdstudenten die naast een baan wat langer over een studie doen. Maar zij mogen niet langer uitlopen dan voltijdstudenten; doen ze dit wel dan moeten ze per jaar 3000 euro extra collegegeld betalen en dat schrikt velen af. De animo voor studeren in deeltijd is met ingang van het nieuwe studiejaar dan ook drastisch teruggelopen en een leven lang leren zit er niet meer in.

Aanvalsplan?

Het laatste voorbeeld betreft de leesvaardigheid. Een aantal jaren geleden heeft de Nederlandse overheid de noodklok geluid over het grote aantal laaggeletterden in Nederland: naar schatting zo'n anderhalf miljoen. Met veel aplomb is destijds het *AANVALSPLAN LAAGGELETTERDHEID* gelanceerd. Uit PISA-onderzoek blijkt dat van de vijftienjarigen één

op de zeven laaggeletterd is. Je zou dus mogen verwachten dat Nederland er alles aan doet om te voorkomen dat er een nieuwe generatie laaggeletterden wordt gekweekt en dat alle middelen te baat worden genomen om het lezen te bevorderen. De recente bezuinigingsmaatregelen die bibliotheken treffen zijn daarmee echter in flagrante tegenspraak. Meer dan negentig procent van de filialen wordt op de een of andere manier gekort en een deel moet zelfs dicht. Maar een volk dat in een programma als *IK HOU VAN HOLLAND* al luid applaudisseert als in de spellingsronde het woord **onmiddellijk** correct met dubbel 'd' en dubbel 'l' wordt gespeeld, verdient dat misschien ook wel.

Folkert Kuiken